

2. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України / Ю. В. Бистрова // Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні : монографія / К. М. Андрющенко [та ін.] ; за ред.: Ю. Є. Атаманової, Г. П. Клімової. – Харків, 2015. – 6.3. – С. 426–438.

3. Шустова Н.Ю. Контекстне навчання як умова формування основ професійного самовдосконалення майбутнього вчителя початкової школи//Матеріали наукової конференції ЦДПУ. – 2015.-84 с.

4. М. Пельчер, І. Стойко Імітаційні технології як сучасна технологія вдосконалення освіти.-УДК 338 – 1с.

5. Про дистанційне навчання/ Офіційний сайт dut.edu.ua. URL:[Про дистанційне навчання :: Організаційно-методичний Центр новітніх технологій навчання :: Державний університет телекомунікацій \(dut.edu.ua\)](http://dut.edu.ua)

ФОРМУВАННЯ ДУХОВНИХ ТА СВІТОГЛЯДНИХ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Шибко Є.О., студентка

Ярмак Т.В., к.с.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. Проаналізовано важливість духовних та світоглядних цінностей при навчанні сучасного спеціаліста. Ключові слова. Духовні цінності, культурні цінності, професійні якості, особистість, вищий навчальний заклад. Annotation. The importance of spiritual and ideological values in the training of a modern specialist are analyzed. Keywords.Spiritual values, cultural values, professional qualities, personality, higher education institution.Останнім часом серед суспільства спостерігається духовна спустошеність загалом, що також має негативний вплив на розвиток освіти. Сучасний фахівець перетворюється на бездуховну інтелектуальну машину. Втрачається бажання самовдосконалення, відбувається духовна і культурна деградація. З'являється необхідність акцентувати увагу на духовнокультурному розвитку особистості студента. На формування особистості впливає багато факторів. Особистість розвивається в процесі її соціалізації, виховання й саморозвитку. Є три групи обставин, за яких відбувається соціалізація. Це: - макрофактори: суспільство, держава, планета, світ і навіть космос; - мезофактори: етнокультурні умови й тип поселення, де живе і розвивається людина; - мікрофактори (сім'я, дитячий садок, школа, позашкільні виховні заклади, релігійні організації, товариства ровесників, засоби масової комунікації та інші інститути виховання) [1, 32]. З огляду на зазначені фактори зауважимо, що вони є досить складними для формування послідовних світоглядних та інших духовних підвалин молодої людини, де значення вищого навчального закладу важко перебільшити. У контексті аналізу проблеми формування духовно-культурних цінностей освіти, цікавою постає думка З. Равкіна про те, що кожна людина повинна знайти своє місце у житті, професії, культурі. Допоможе їй у цьому освіта, бо „освіта – це подорож у країну духа, у світ людської культури” (С. Гессен) [2]. Вищі навчальні заклади зазвичай орієнтовані на пізнавальні можливості студента і

тому поза увагою залишається особистість, яка формується. Проте світоглядні питання для студента є серйозною життєвою проблемою. Тому, перед вищими навчальними закладами повинно вирішуватися складне завдання – виховання всебічної, гармонійної особистості, гідного громадянина своєї держави, зокрема майбутнього спеціаліста з сформованими професійними та духовними якостями. Основні завдання, які повинні стояти перед керівниками з виховної роботи щодо виховання та формування особистісних якостей майбутніх фахівців виділяємо такі: 1. Розвиток високого професіоналізму, який включає глибокі спеціальні знання і широку гуманітарну підготовку, здібність до самостійного мислення, прийняття нестандартних, оригінальних рішень. 2. Формування духовності, яка передбачає становлення високої моральності з одночасним прагненням ліквідувати інфантилізм, утриманство, байдужість, сформувати почуття колективізму, вміння працювати у команді, здатність до розвитку високих естетичних смаків та ідеалів [3, 50]. Період навчання студентів у ВНЗ є періодом життєвого і духовноморального становлення молодих осіб, що зумовлено віком контингенту. Важливою особистістю в цей час виступає викладач. Він повинен не тільки надавати нові знання, а й залучати студентів до культури, допомогати орієнтуватися в ній. Н. Г. Чибісова наголошує на тому, що сьогодні не всі викладачі готові виконувати цю роль, не всі обізнані й володіють сучасними методиками викладання, можуть організовувати навчально-виховний процес так, як цього потребує час. Більшість викладачів сформувалася в радянські часи, дехто з них зміг перебудуватися, засвоїти сучасні духовні засади й працювати по-новому, використовуючи інноваційні навчально-виховні технології. Але навіть ті, які повсякчас удосконалюють свою викладацьку діяльність, потребують допомоги з боку держави, зокрема Міністерства освіти та науки України, АПН України [4, 138]. Велике значення має інститут кураторів, що допомагає організувати виховний процес. Куратор допомагає здобути досвід соціальної поведінки, сформувати національну самосвідомість, ціннісних орієнтацій та розвиток індивідуальних якостей майбутнього фахівця. Розвиток особистості студента здійснюється в різних напрямках: 1. формування ідейної спрямованості, професійної орієнтації, 2. професіоналізація психічних процесів, 3. підвищення відповідальності, зросту загальної зрілості і стійкості, 4. підвищення питомої ваги самовиховання в формуванні досвіду і якостей [5]. Від викладача залежить не тільки рівень професійної майстерності, а й рівень ерудиції, духовності, національної свідомості. Адже, духовна культура освіти – це узагальнена інтеграційна громадська свідомість, це загальнолюдська пам'ять, що зберегла до нас надзвичайно цінні думки, гуманність минулих віків. Духовна культура окремої людини (в тому числі, і викладача) – це наявність різноманітних форм відображення дійсності в особистій свідомості [6, 127]. Аби студент був істотою соціальної і моральною, недостатньо звертати увагу лише на її інтелект, важливими є й такі аспекти як психічний, розумовий і фізичний потенціал особистості. Організуючи виховний процес у навчальних закладах, педагоги недостатньо враховують можливості й природні задатки особистості: на

противагу суттєвим змінам у змісті виховання, наповнення його благородними ідеями вони орієнтуються лише на часткове його оновлення; повільно впроваджують активні форми позаурочної діяльності; виховні заходи не мають глибокої пізнавальної, розвивальної основи, не сприяють формуванню в памолоді почуття доброти, чуйності, милосердя, терпимості, взаємоповаги, співпереживання, толерантності тощо [7, 29]. Проблема духовно-інтелектуального становлення особистості потребує одночасного поступового та системного застосування всього комплексу професійних підходів сучасної педагогіки. Зазначимо їх за І. Лустенком [8]. Ціннісний підхід — культивування гуманістичних цінностей, орієнтирів, які втілюють національні й загальнолюдські цінності духовного життя суспільства та становлять одну з його сутнісних основ. Особистісний підхід — визнання суб'єктами освітнього процесу не учня як такого (індивіда), а його особистості як «найвищого в людині» з проекцією в майбутнє: «особистість у минулому — особистість нині — особистість у майбутньому». Особистісно-ціннісний підхід — це утвердження особистості найвищою цінністю буття, навколо якої групується решта суспільних пріоритетів; навіть істина при цьому є не метою, а засобом розвитку особистості. Середовищний підхід — створення системи потрібних освітніх умов (збагаченого освітнього середовища): усвідомлення цілей діяльності; культивування моральних цінностей, що сприятимуть засвоєнню учнем особистісно й соціально значущих способів діяльності. Континіумний підхід — розуміння освіти як єдності процесів навчання, виховання, самовиховання, соціалізації, тобто як єдності всіх процесів, які «створюють» особистість. Синергетичний підхід — методика надавання людині якнайбільше можливостей для саморозвитку в межах соціокультурних норм. Ці можливості багато в чому мають випадковий характер. Завданням освіти в цьому контексті є залучення особистості до соціального й гуманістичного шляху її можливого розвитку. Діяльнісний підхід — навчання та виховання в контексті особистісного підходу, як породження засоби діяльності, формування суб'єктності учнів (студентів) у процесі їх залучення до спеціальних, відповідних цілям і сутності особистісно орієнтованої освіти психолого-педагогічних технологій. Щоб бути суб'єктом навчальної діяльності, учень (студент) насамперед має оволодіти основними її етапами; ними є: орієнтація — визначення мети — планування — виконання — контроль — корекція — оцінювання. Співчуттєвий підхід — подолання відчуження в освіті створенням умов для присвоєння людиною своєї родової сутності в контексті освітньої праці, коли вона братиме в ній повноцінну участь. Це станеться лише тоді, коли учень (студент) буде суб'єктом діяльності й міжособистісних стосунків у контексті освіти, коли він почне розуміти сутне як повинність стосовно себе. Зазначені підходи згідно І. Лустенком доцільно використовувати як у школах, коледжах, так і у вищих начальних закладах. Вони допомагають краще зрозуміти індивідуальні риси кожної особистості для того, щоб сформувати у них професійні якості. Поєднання професійних та особистісних якостей при використанні зазначених підходів допомагає розвинути та сформувати духовні

цінності майбутнього фахівця. Підготовка майбутнього спеціаліста потребує не лише високих здібностей у свої професійній галузі, а й наявність вихованості та духовних цінностей. Сучасний фахівець повинен не тільки виконувати свої професійні обов'язки, а й бути всебічно та гармонійно розвинутою особистістю, патріотом нашої держави, котрий збереже духовні цінності накопиченні українським народом протягом багатьох століть. ЛІТЕРАТУРА 1. Атрощенко І. Т. Культура міжнаціонального спілкування в студентському середовищі // Шлях освіти. – 2004. - № 2. – С.31-35. 2. Гессен С. И. Основы педагогики: Введение в прикладную философию / [отв. ред. и сост. П. В. Алексеев]. — М: Школа-пресс, 1995. — 448 с. 3. Драгомирова І. Концептуальні аспекти формування сучасного спеціаліста /Вища школа. – 2002. - № 2-3. – С. 49-52. 4. Чибісова Н. Г. Формування культурної особистості – завдання сучасної освіти / Педагогіка і психологія. – 2002. - № 3 (36). – С. 135-139. 5. Гончаров С.М. Основы педагогической работы [Електронний ресурс]: навч. посіб. для виклад. вищ. навч. закладів. – Рівне: Рівненський державний технічний університет, 2000. - <http://nuwm.rv.ua> 6. Проказа А. Т., Гречка Е. А. Духовная культура личности учителя - предпосылки и залог прогрессивного преобразования образования // Ціннісні пріоритети у ХХІ столітті: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 11-13 листопада 2003 р., м. Луганськ. - Ч. 1. - С. 126-130. 7. Пархоменко О. М. До питання оновлення парадигми виховання гуманістично спрямованої особистості підлітка /Педагогіка і психологія. – 2007. - № 1 (54). – С. 28-34. 8. Лустенко І. Школа як духовно-інтелектуальне середовище //Шлях освіти. – 2006. - № 4. – С. 32-34.

CYBERCRIMES

Klimov P., student,

Yarmak T.V., PhD, Associate Prof.,

Gubareva O.S., PhD, Associate Prof.

Kharkiv National Automobile and Highway University

INTRODUCTION

In the context of global threats, ensuring security in the world requires the coordination and settlement of many political and economic issues. In particular, these are hotbeds of civil, interethnic conflicts and wars, food threats, the negative effects of climate change, environmental pollution, the depletion of natural resources and slowing down their re-renewal, the need to ensure an economical regime with energy carriers, the development of a green economy, the rational use of natural resources and human potential. However, among all the components of security, a new and at the same time complex element of security has appeared - cybersecurity.

The concept of cybersecurity includes many problems of various types, as well as an even greater number of solutions. Cybersecurity is by far the most related to Internet security, including technical issues and vulnerabilities, social and behavioral issues, and criminal activity in cyberspace. This area is considered the most difficult